

ล้วงลึก : พรบ.คอมพิวเตอร์

ผศ.สุพล พรหมมาพันธุ์

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ลงตีพิมพ์ในเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ วันอังคารที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2553

ด้วยสภาพการณ์ปัจจุบัน ผู้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย ได้เพิ่มทวีคูณขึ้นเป็นเท่าตัว ในปี พ.ศ. 2550 จากการสำรวจจำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปประมาณ 59.97 ล้านคน พบว่า มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ 16.04 ล้านคน (<http://th.wikipedia.org>) เมื่อมีจำนวนผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์มากขึ้น อาชญากรรมคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ ก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้ใช้ที่ขาดจิตสำนึกรับผิดชอบชั่วดี จึงเป็นเหตุให้มีการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ตามมา เพื่อป้องปราม และเอาผิดกับผู้กระทำความผิดโดยเจตนาร้ายเป็นหลัก พรบ.ดังกล่าวมีทั้งหมด 30 มาตรา แต่ในที่นี้จะล้วงลึกเฉพาะมาตรา 14 เพียงมาตราเดียว ซึ่งมีย่อยอีก 5 อนุมาตรา ซึ่งเสมือนการบัญญัติความผิดขึ้นมาอีก 5 ลักษณะ ดังนี้ คือ :

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

14 (1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

14 (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

14 (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

14 (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

14 (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ความผิดตามมาตรา 14 (1) ตามนัยแห่งอนุตรานี้มีองค์ประกอบความผิด คือ (1) การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ หมายถึงการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมซอฟต์แวร์อื่น ๆ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ (2) ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม หมายถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ส่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นเท็จนั้น คือ ข้อมูลไม่จริง คำว่า “เท็จ” เป็น ว.ป.ด. โทก ไม่จริง หรือถ้าเป็นคำวิเศษณ์ (ว.) ไม่ใช่ของจริง, ไม่ใช่ของแท้ (3) โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน องค์ประกอบความผิดนี้มีไข้อยู่ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหลายฐานความผิด เช่น ความผิดฐานปลอมเอกสารตามมาตรา 264 หรือความผิดฐานปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (4) เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 เจตนาในที่นี้ต้องครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ประการข้างต้น กล่าวคือผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ในขณะเดียวกันผู้กระทำความผิดต้องรู้ถึงข้อเท็จจริงในองค์ประกอบความผิดว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จและต้องรู้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

ความผิดตามมาตรา 14 (2) มีองค์ประกอบความผิด คือ (1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ องค์ประกอบความผิดเดียวกันกับข้อ 14 (1), (2) ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ มาตรา 14 (2) เน้นที่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ จึงไม่ใช่เรื่องทั่วไปปลอมแปลงข้อมูลที่มีอยู่ (3) โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ความจริงแล้วองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 14 (2) ก็ใกล้เคียงและเกือบลักษณะกัน การกระทำที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ก็น่าจะถือได้ว่าเข้าองค์ประกอบความผิดที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนตามมาตรา 14(1) อยู่แล้วด้วย (พรเพชร วิชิตชลชัย : 2552)

ความผิดตามมาตรา 14 (3) ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ได้แก่ ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์, พระราชินี, รัชทายาท, ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เช่น การล้มล้างรัฐธรรมนูญ/การแบ่งแยกราชอาณาจักร/การทำให้ราชอาณาจักรอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐอื่น ส่วนความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (ญาณพล ยั่งยืน : 2552)

ความผิดตามมาตรา 14 (4) ในอนุมาตรานี้ ตีความหมายของคำว่า “ลามก” ไม่รวมถึงคำว่าอนาจาร **สิ่งอันลามก** คือ น่าอัปยศในทางเพศต่อตา น่าอูจาดบัดสี ตรงกันข้ามกับสิ่งที่เป็นศิลปะอันแสดงถึงความงามและมีมือของศิลปิน ศิลปะหรือลามกพิจารณาตามความรู้สึกของวิญญูชนผู้มีใช้เครื่องต่อจารีตประเพณี โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยของโลก รูปหญิงเปลือยกาย เห็นเด่นเฉพาะถิ่น ส่วนโยนีถูกระบายให้ลบลึกลงเห็นเพียงฐาน แสดงสุขภาพอนามัยของการอบแดด สอนวิธีเขียนสัดส่วนความงามของร่างกาย ไม่น่าเกลียดอูจาดบัดสีที่นิยมนำไปสู่ความใคร่ทางกามารมณ์ ไม่เป็นลามกอนาจาร (ฎีกาที่ 978/2492 ฎ.675) ภาพสตรีแสดงสัดส่วนสัดส่วนสมบูรณ์ของร่างกายที่ไม่มีสิ่งปกปิด ส่วนล่างพยายามปกปิดหรือทำเป็นเพียงเงาๆ ลบลึกลงให้เป็นอวัยวะที่ราบเรียบไม่มีลักษณะน่าเกลียด น่าอูจาดบัดสี ไม่เป็นภาพลามกอนาจารตามมาตรา นี้ (ฎีกาที่ 1223/2508 ฎ.1936) ส่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ หมายความว่า ตนเองไม่ได้ประสงค์จะให้ผู้อื่นเข้าถึง แต่บังเอิญนำเครื่องคอมพิวเตอร์ไปซ่อมที่ร้าน แล้วช่างซ่อมตรวจพบเข้าจึงนำไปเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์และเผยแพร่ดังที่เป็นข่าวคราวเช่นนี้เฉพาะช่างซ่อมเท่านั้นที่มีความผิดตามมาตรา 14(4)

ความผิดตามมาตรา 14 (5) คำว่า “เผยแพร่หรือส่งต่อ” เป็นคำสำคัญที่เข้าใจได้แต่ต้องระลึกว่าเป็นการเผยแพร่หรือส่งต่อในระบบคอมพิวเตอร์ ไม่หมายความว่ารวมถึงการส่งต่อทางกายภาพ เช่นการส่งดิสเกตต์ หรือสิ่งพิมพ์ออก (Printout) และคำว่า “เผยแพร่” ในที่นี้ หมายรวมไปยังเรื่องส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การ Forward Mail ข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ ใครที่ใช้อีเมลขององค์กรต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะหากส่งข้อความที่เป็นเท็จ หรือสร้างความเสียหายต่อผู้อื่น สามารถ

ติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ง่าย เพราะอีเมลขององค์กรย่อมบ่งบอกผู้ส่งว่าเป็นใครมาจากไหน และสามารถติดตามจาก IP Address ของเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ที่กระทำการส่งมาได้ง่ายอีกด้วย

สำหรับตัวอย่างคดีในมาตรา 14 ที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่ได้แก่ ร้านขายโทรศัพท์มือถือที่ให้บริการดาวน์โหลดภาพลามก, ผู้ใส่ภาพลามกเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการ, และผู้ที่ใส่ภาพลามก หรือข้อความอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศเข้าไปในเครื่องโทรศัพท์มือถือ.

